

Protokoll 3/2021

fört vid Kommunstyrelsens råd för Agenda 2030s
sammanträde tisdagen den 27 april 2021 kl. 16:00-17:30,
Skype

Ledamöter

Gustav Fridolin (MP) Ordförande
Christoffer Järkeborn (M)
Erik Wassén (L)
Gunnar Caperius (C)
Sofia Tahko (KD)
Maria-Elsa Salvo (S)
Rodrigo Arce Oliver (V)
Urban Emson (SD)
Farida Al-Abani (FI)
Ahmed Abdirahman (OPOL)
Helena Klintström (OPOL)
Marika Markovits (OPOL)
Azuka Nnamaka (OPOL)
Anna Quarnström (OPOL)
Anders Tranberg (OPOL)

Övriga närvarande

Alexandra Göransson Biträdande stadsdirektör
Björn Hugosson Tjänsteman
Heidi Englund Tjänsteman
Lina Sjölin Tjänsteman
Lina Ploug Tjänsteman
Pia Stenervall Tjänsteman
Agneta Widerståhl Tjänsteman Barnombudsman
Astrid Thornberg Tjänsteman Funktionshindersonsombudsman

Justerare

Gustav Fridolin, Maria-Elsa Salvo

Datum för justering

2021-05-05

Paragraf

§§1-4

Sekreterare

Ylva Hellgren

**§ 1
Justering**

Protokollet justeras den 5 april 2021 av ordföranden och Maria-Elsa Salvo (S).

§ 2**Barnombudsmannens och
funktionshindersombudsmannens arbete**

Diskussion och yttrande

Föredragande: Barnombudsmannen och
funktionshindersombudsmannen

Agneta Widerståhl, barnombudsman i Stockholms stad, och Astrid Thornberg, funktionshindersombudsman i Stockholms stad, presenterar stadens arbete med rättigheter för barn och för personer med funktionsnedsättning.

Arbetet som Stockholms stads ombudsmän:

- Driva på och stödja utvecklingen inom stadens verksamheter
- Öka kunskapen
- Samverka
- Omvärldsbevaka
- Rapportera till kommunfullmäktige
- Företräder inte enskilda och överprövar inte beslut

Agenda 2030 – Stadens styrdokument som stärker mänskliga rättigheter:

- Ett jämställt Stockholm
- Barnets rättigheter och inflytande
- Lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck
- Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning
- Nationella minoriteters rättigheter
- Romsk inkludering

Agneta Widerståhl, barnombudsman, presenterar Stockholms stads barnrättsarbete.

**Program för barnets rättighet och inflytande i Stockholms stad
2018-2022**

Programmets övergripande inriktning:

- I Stockholm får alla barn oavsett bakgrund och förutsättningar sina rättigheter tillgodosedda och har möjlighet att forma samhället och sina egna liv.

Fem fokusområden som är vägledande:

1. Beslutsfattare och medarbetare ska beakta barnperspektivet och omsätta barnets rättigheter i alla beslut, uppdrag och i det dagliga arbetet
2. Barns rätt till likabehandling och skydd mot diskriminering ska säkerställas

3. Barn ska ges förutsättningar att uttrycka och få sina åsikter respekterade
4. Barn och vuxna ska ha kunskap om barnets rättigheter och vad de innebär i praktiken
5. Barn ska vara trygga och skyddas mot fysiskt och psykiskt våld

Programmet tar upp arbetsätt som stärker barns rättigheter:

- Barnanpassade arbetsmetoder
- Principen om barnets bästa
- Identifiera särskilt utsatta barn
- Barns rätt till information och delaktighet
- Stärka föräldrarna

Barnombudsmannens rapport 2019 – sammanfattande kommentarer:

- Barnrättsarbetet är förankrat i stora delar av stadens verksamheter.
- Krävs sammanhållen återrapportering till den politiska nivån för att kunna analysera och uppnå mål, samt identifiera och prioritera fortsatta åtgärder som fördjupar och utvecklar arbetet.
- Centralt i arbetet är att systematiskt genom statistiska underlag och kartläggningar identifiera barn som lever under utsatta levnadsförhållanden.
- Utveckla det strategiska och operativa arbetet; uppmärksamma alla barn, prövningar av barnets bästa.
- Förbättra arbetet med att involvera barn och göra barn delaktiga.

Barnombudsmannen ger tre exempel på projekt som staden arbetat eller arbetar med:

- Skolgårdsprojektet - skolgårdsutveckling med barn och unga (en modell för att utveckla miljön på skolgården med elevinflytande).
- Jobbtorg Stockholms barnchecklista (en checklista som används för att uppmärksamma barns behov – fokus barnfamiljens självförsörjning).
- Medborgarkonst i Järnvägsparken (en tillfällig konstinstallation där ungdomar samlas genom organisationen ARTmovement – möten mellan ungdomar från olika delar av staden).

Astrid Thornberg, funktionshindringsombudman, presenterar Stockholms stads arbete med rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Stockholms stads arbete med tillgänglighet och delaktighet:

- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
- Agenda 2030 - Ingen ska lämnas utanför
- Nationella funktionshinderspolitiken
- Stadens mål uttryckt i budget (Stockholm är en stad som är tillgänglig för alla oavsett funktionsförmåga, där personer med funktionsnedsättning inkluderas och kan vara fullt delaktiga i samhällslivet, utan att diskrimineras)

Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023

- Styrdokument för Stockholms stads alla nämnder och bolagsstyrelser arbete för att nå stadens mål.
- Underlag för samverkan.

Programmets åtta fokusområden:

1. Rätten till arbete och försörjning
2. Rätten till utbildning och att få det stöd som behövs för att nå kunskapsmålen
3. Rätten att kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms inne- och utemiljö samt ha en fungerande bostad och garanteras säkerhet i kris
4. Rätten till information och kommunikation samt att få tillgång till ny teknik
5. Rätten till bästa möjliga hälsa
6. Rätten till individuellt stöd
7. Rätten till en meningsfull fritid
8. Rätten att delta i demokratin

Funktionshindersperspektivet:

- Gör rätt från början med universell utformning
- Åtgärda befintliga brister i tillgängligheten,
- Individuella stöd och lösningar samt,
- Förebygga och förhindra diskriminering

Arbetsätt och verktyg beskrivs i programmet. Kunskap om levnadsförhållande och regelverk är viktiga förutsättningar för arbetet:

- Följa lagar och annan reglering som säkerställer tillgänglighet, delaktighet och jämlikhet
- Krav i offentlig upphandling
- Krav i bidragsgivning
- Samverkan

Exempel på samverkansforum är stadens råd för funktionshindersfrågor:

- Rådgivande organ

- Ta initiativ till förbättringar
- Föra fram synpunkter

- Syftar till att nämnder och bolagsstyrelser får kunskap och erfarenhet i frågor inom sina verksamhetsområden
- Dialogen och samverkan utgår från programmet för tillgänglighet och delaktighet
- Omfattande översyn på SLK pågår – förslag på ny organisation och arbetssätt.

Funktionshindersonbudsmannens rapport till KF 2019:

- Arbetet med tillgänglighet behöver bedrivas mer samordnat och effektivt (styrning och uppföljning),
- Individuella stöd och lösningar inom programmets fokusområden behöver säkerställas,
- Många verksamheter och medarbetare bedriver ett mycket gott arbete men efterfrågar ökat stöd,
- Det finns också ett betydande kunskapsbehov att hantera.

Exempel från 2019-rapporten – två fokusområden:

1. Rätten till arbete och försörjning

- Trots gynnsam arbetsmarknad fortsatt svårt
- för personer med olika funktionsnedsättningar,
- Stor påverkan på enskildas försörjning
- och livssituation,
- Omvärldsförändringar, t.ex. hos Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan, försvårar,
- Staden behöver ta höjd för en försämrad arbetsmarknad

4. Rätten till information och kommunikation samt att få tillgång till ny teknik

- Stora skillnader i digital användning mellan personer med olika funktionsnedsättningar och jämfört med övriga befolkningen,
- En tydlig vilja hos staden att utforma digitala lösningar universellt,
- Kunskapsbehovet är stort; inom staden och hos externa konsulter
- Krav på tillgänglighet och användbarhet i upphandlingar en strategisk fråga,
- Barn och unga med funktions-nedsättning behöver inkluderas i digitala lösningar, t.ex. i skolan,
- Översyn av teckenspråkets ställning i staden

Några exempel på hur utvecklingsarbete sker inom staden:

- Informera om verksamhetens tillgänglighet i Hitta och jämför service

- Åkeshovs sim- och idrottshall (exempel på en tillgänglig anläggning)
- Tillgänglig information om kultur- och fritidsutbudet för personer inom LSS
- Insiktsutbildningar - Inspirera, sprida kunskap, skapa förståelse
- S:t Julianpriset - Stockholms stads pris för att belöna arbete som görs för att inkludera människor med funktionsnedsättning i samhället

Diskussion och frågor i rådet följer.

Rådets diskussion fokuserade mycket om hur ambitionerna i programmen kan nå fram till arbetet i praktiken. Det är viktigt att de synsätt som finns i programmen syns i stadens olika konkreta beslut. Ett exempel som nämndes på särskilt svåra och samtidigt i sammanhanget särskilt viktiga beslut är de som fattas i socialtjänsten. Programmen behöver också samverka med varandra, så synergier skapas och perspektiv inte ställs mot varandra.

En metod att säkra bättre efterlevnad är att koppla programmen till indikatorer som nämnder och förvaltningar kan använda sig av. Rådet har att bevaka att staden blir ledande i att nå målen i Agenda 2030, då är det viktigt att det är tydligt vilken utveckling som sker på väg mot dessa mål.

En fråga av särskild vikt som togs upp var hänsyn till personer i de mest sköra situationer, t ex personer med funktionsnedsättning som lever i hemlöshet.

Avslutningsvis vill rådet framhålla sin oro för utvecklingen i och med pandemin. På flera områden som berör barn och personer med funktionsnedsättning finns det stor risk att pandemin leder till stora bakslag i förhållande till målen i Agenda 2030. Det är av särskild vikt att staden har mekanismer att tidigt få vetskap om detta och vidta rätt åtgärder för att motverka en sådan negativ utveckling.

§ 3**Lägesbeskrivning av uppdraget om civilsamhället**

Diskussion och yttrande

Föredragande: stadsledningskontoret

Heidi Englund, strateg mänskliga rättigheter, presenterar projektet om Agenda 2030 och samverkan med civilsamhället - Swecos kartläggning och dialog med civila samhället.

Utgångspunkten är Budget 2021 – en aktivitet

- Kommunstyrelsen ska, genom Agenda 2030-rådet, undersöka hur civilsamhället kan bidra till att staden kan uppnå FN:s hållbarhetsmål

Metod och innehåll

- Intervjustudie med de målansvariga nämnderna och bolagen
- Nuläge; stadens arbete med Agenda 2030 kopplat till samverkan och partnerskap med civilsamhället
  - Framgångsfaktorer
  - Utvecklingsmöjligheter

Områden och målgrupper för samverkan

En stor variation av samverkansformer. Inom området social hållbarhet nämns att samverkan sker över ansvars- och organisationsgränser:

- Trygghetsfrågor
- Stadsutveckling
- Integration och inkludering
- Barn och unga är en särskilt prioriterad målgrupp

Framgångsfaktorer som identifierats

- Strategisk samverkan med tydlig struktur och framförhållning
- Att insatser planeras gemensamt
- Att arbeta med organisationer som stockholmarna har hög tillit till
- Att samverkan är resurssatt
- Att samverkan och dialog handlar om frågor som staden/förvaltningen har rådighet över
- Att relationen är tydlig

Utvecklingsmöjligheter som framhållits

- Stärka dialogen med civilsamhället
- Nätverk med civilsammansaktörer
- Intern samverkan i staden

- Ökad samsyn kring fackförvaltningars och stadsdelsförvaltningars olika roller och var samverkan och dialog med civilsamhället bäst kan ske
- Föreningsbidrag som styrmedel mot Agenda 2030?

Sammanfattning

- Kartläggningen visar att civilsamhället har en mycket viktig roll i staden och att det finns potential att utveckla arbetet.
- Det är också påtagligt att nämnderna och bolagen har en vilja till och behov av att utbyta erfarenheter och kunskap med civila samhället.

Nästa steg i projektet – dialog med civilsamhället

Förslag på frågeställningar som kan vägleda dialogen:

- Känner ni igen de utmaningar som beskrivs i hållbarhetsrapporten?
- Vilka initiativ och strategier är framgångsrika och bidrar till att ökad jämställdhet, minskad ojämlikhet och minskad klimatpåverkan?
- Vilka strategier och initiativ saknas idag?
- Hur kan vi stärka varandra i arbetet med att nå de globala målen?

På grund av tidsbrist blev det ingen diskussion i rådet.

Presentationen skickas ut till rådets ledamöter efter sammanträdet tillsammans med frågeställningar som ledamöterna har möjlighet att ge återkoppling på över e-post. De synpunkter som inkommer bereds vidare av arbetsgruppen.

**§ 4
Övrigt**

Inga övriga frågor.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
MARIA-ELSA,SALVO MIRANDA	2021-05-05
PER GUSTAV,FRIDOLIN	2021-05-05